

Vlada Crne Gore

**Nacionalna komisija za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda vazduhoplova,
vanrednih događaja koji ugrožavaju bezbjednost željezničkog saobraćaja i
pomorskih nezgoda i nesreća**

I Z V J E Š T A J

**o radu Nacionalne komisije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda
vazduhoplova, vanrednih događaja koji ugrožavaju bezbjednost
željezničkog saobraćaja i pomorskih nezgoda i nesreća
za 2018. godinu**

Podgorica, mart 2019. godine

SADRŽAJ:

- 1. REZIME**
- 2. Nadležnosti Komisije**
- 3. Administrativno - tehnički uslovi za rad Komisije**
- 4. Aktivnosti Komisije**
  - 4.1 Istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda vazduhoplova**
  - 4.2 Istraživanje nesreća u željezničkom saobraćaju**
  - 4.3 Istraživanje pomorskih nezgoda i nesreća**
- 5. Ljudski resursi**
- 6. Aktivnosti Komisije za 2019. godinu**

1. REZIME

Nacionalna komisija za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda vazduhoplova, vanrednih događaja koji ugrožavaju bezbjednost željezničkog saobraćaja i pomorskih nezgoda i nesreća (u daljem tekstu Komisija) je u 2018. godini navršila četiri godine rada i postojanja u ovom organizacionom obliku. Nastavljene su aktivnosti u sklopu redovnog funkcionisanja Komisije.

Komisija je bila prisutna u aktuelnim dešavanjima tokom 2018. godine u civilnom vazduhoplovstvu, u željezničkom saobraćaju i pomorskom saobraćaju Crne Gore. U sektoru istraga vazduhoplovnih nesreća i ozbiljnih nezgoda uspostavljen je stabilan sistem izvještavanja o vanrednim događajima što je jedan od osnovnih preduslova za rad. Tehnički uslovi za funkcionisanje Komisije su unaprijeđeni u odnosu na prethodnu godinu nabavkom nedostajuće opreme kroz postupak Javnih nabavki i metodom "šopinga".

U oblasti vazduhoplovstva Komisija je tokom godine primila 149 prijava vanrednih događaja i otvorila istragu u dva slučaja koji su ocijenjeni kao "nesreća" i "ozbiljna nezgoda" i Završni izvještaj o nesreći je sačinjen u toku godine, a drugi će biti sačinjen u toku 2019. godine. U oblasti željezničkog saobraćaja Komisija je procesuirala 32 događaja koji su procijenjeni kao nesreća ili ozbiljna nezgoda i sačinjeni su završni izvještaji. U pomorskom saobraćaju su se dogodile dvije nezgode i nesreće, ali nakon izlaska na lice mjesta, Komisija je utvrdila da ne postoji pravni okvir za sprovođenje sigurnosne istrage shodno članu 3 "Uredbe o bližem postupku i načinu sprovođenja istraživanja pomorskih nezgoda i nesreća".

Tokom rada u proteklom periodu Komisija se suočila sa pitanjima koja prevazilaze kompetencije Komisije. Ovo se odnosi na finansiranje laboratorijskih ispitivanja u sklopu sigurnosnih istraga što nije regulisano našim zakonima o ovoj oblasti, a i Komisija u svom budžetu nema sredstava namijenjenih za ove svrhe. Drugo pitanje je zaključivanje međunarodnih sporazuma koje Komisija treba da sklopi kako bi se sigurnosne istrage u slučajevima kada su učesnici, operatori ili vlasnici strani državljani mogle obaviti u punom obimu i do kraja. Takođe, pitanje plaćanja angažovanja eksperata sa Liste stručnjaka, koji se moraju uključiti u svaku istragu, nije regulisano pravilnicima i predstavlja problem u normalnom funkcionisanju Komisije. Višegodišnji problem sa kojim se Komisija susreće u radu je mali broj stalnih članova, a obim poslova i zahtjeva koji se postavljaju se konstantno povećava. Ministarstvo je upoznato sa problematikom i očekujemo da se ovi problem riješe u najskorije vrijeme.

2. Nadležnost Komisije

Komisija je, u skladu sa Zakonom o vazdušnom saobraćaju ("Službeni list CG", broj 30/12 i 30/17), Zakonom o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza ("Službeni list CG", broj 1/14) i Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Službeni list CG", broj 62/13) samostalna u radu i funkcionalno nezavisna od svih subjekata čiji je rad regulisan ovim zakonima i drugih lica koja mogu uticati na objektivnost rada Komisije. Komisija vrši istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda u vazdušnom, željezničkom i pomorskom saobraćaju sa ciljem da utvrdi uzrok nesreće ili ozbiljne nezgode, daje sigurnosne preporuke radi poboljšanja sigurnosti, vodi Nacionalne baze podataka o nesrećama i ozbiljnim nezgodama i događajima koji

ugrožavaju sigurnost; dostavlja podatke iz Nacionalne baze podataka međunarodnim organizacijama u skladu sa zaključenim međunarodnim ugovorima; sarađuje sa drugim istražnim organima za istrage nesreća, objavljuje rezultate istrage uz poštovanje načela tajnosti; predlaže i ažurira liste nezavisnih stručnjaka za istragu nesreća i ozbiljnih nezgoda (u daljem tekstu: lista stručnjaka); dostavlja Vladi godišnji izvještaj o radu, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu. Izvještaj o rezultatima istraživanja nesreća Komisija dostavlja Vladi, najkasnije u roku od pet dana od sačinjavanja izvještaja. Obavlja i druge poslove od značaja za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda u saobraćaju.

3. Administrativno-tehnički uslovi za rad Komisije

Administrativno-tehnički uslovi za rad Komisije su tokom 2018. godine održavani na nivou prethodne godine. Tokom godine je nabavljena nedostajuća oprema i sa prethodno kupljenom opremom predstavlja osnovu za rad Komisije u redovnom funkcionisanju. Komisija je u mogućnosti da opremi (formira) sa osnovnom opremom jedan veći tim (8 do 10 članova) za istrage ili dva manja (3 do 4 člana) u istom momentu.

Komisija nema službeno vozilo, a u toku 2018. godine imala je na raspolaganju 150 eura goriva mjesečno, pri čemu su članovi koristili svoja, privatna vozila. U slučaju potrebe za prevoženjima do mjesta nesreća koja su izvan zahvata putne infrastrukture, Komisija je pokrenula inicijativu kod Ministarstva odbrane da se definiše Sporazum o načinu korišćenja vojnih resursa za te potrebe, ali to za sada ide prilično sporo.

Stručne administrativne poslove za potrebe Komisije, računovodstveno-finansijske i poslove javnih nabavki, obavljaju osobe koje su stručne i posjeduju potrebne licence, a sa Komisijom imaju ugovor o dopunskom radu.

Dva problema koja su se definisala u proteklom periodu, a koji prijete da umnogome otežaju rad Komisije na konkretnim istragama i čak onemogućuje iste, jesu **nepostojanje procedura za isplatu nadoknada za rad stručnjaka sa lista eksperata koji učestvuju u radu istražnih timova i nepostojanje procedure za plaćanje laboratorijskih analiza kod utvrđivanja uzroka nesreća i ozbiljnih nezgoda**. Ovo neriješeno stanje oko finansiranja istraga bi moglo da se pokaže kao problem u slučaju velike nesreće u bilo kom vidu saobraćaja.

Komisija je pokušala da dio ovog problema prevaziđe Internim pravilnikom o plaćanju članova istražnog tima sa liste stručnjaka, ali to nije odobreno od strane Ministarstva finansija. Ovaj problem bi mogao da se riješi propisom Vlade ili Ministarstva saobraćaja i pomorstva, u skladu sa zakonima na osnovu kojih je osnovana Komisija i gdje je definisano pravo na naknadu. Taj propis bi trebao da sadrži i procedure za obezbjeđivanje troškova istrage kod većih nesreća.

4. Aktivnosti Komisije

4.1. Istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda vazduhoplova

U toku 2018. godine Komisija, sektor istraga nesreća i ozbiljnih nezgoda vazduhoplova dobio je 149 prijava ugrožavanja sigurnosti vazduhoplovnih operacija. U jednom slučaju se radilo o

nesreći, a drugi slučaj je bio "ozbiljna nezgoda". Ostali slučajevi su procijenjeni kao nezgode. Svi slučajevi su procesuirani u potrebnom obimu i uvršteni u bazu podataka koju vodi Komisija

Nesreća se dogodila 15. septembra na sletištu Bečići kada su u fazi sletanja poginuli pilot paraglajdera i putnica. Komisija je na osnovu sakupljenih dokaza i izvedenih analiza zaključila da je **uzrok ove nesreće poklapanje više faktora, prije svega ljudskog faktora i faktora vremena** kao meteorološke pojave. Sačinjen je Završni izvještaj i izdate Sigurnosne preporuke.

Vanredna situacija koja je procijenjena kao "ozbiljna nezgoda" dogodila se 19. decembra kada je došlo do potpunog otkaza motora u letu na avionu tipa Cessna 172. Pilot je uspješno sletio na pistu podgoričkog aerodroma bez posljedica. Istraga je u toku.

Komisija ima redovnu komunikaciju sa ENCASIA-om (evropska mreža istražioca avionskih nesreća) i razmjenjuju se informacije.

U sklopu planirane obuke sa ciljem sticanja novih znanja i razmjene iskustava član Komisije iz ovog sektora je prisustvovao seminaru ESASI – European Society of Air Safety Investigators koji se održao u Rigi, Latvija od 23. i 24. maja i na seminaru ENCASIA na Malti od 24. do 28. septembra.

Član Komisije iz sektora vazduhoplovnih istraga nesreća i nezgoda je tokom godine redovno učestvovao u radu Odbora za upravljanje sigurnošću u vazdušnom saobraćaju.

U sklopu regionalne saradnje istražitelja nesreća i ozbiljnih nezgoda vazduhoplova u toku 2018. godine Komisija je održavala kontakte sa Centrom za istraživanje nesreća Srbije, Agencijom za istraživanje nesreća Hrvatske, Komisijom Kosova i sa Komisijom za preiskivanje avionskih nesreća Slovenije.

Stalni zadatak Komisije koji proizilazi iz Pravilnika o radu – komunikacija i obilazak vazduhoplovnih subjekata se izvršavalo prema sačinjenom Planu obilazaka. U protekloj godini je izvršeno 11 obilazaka vazduhoplovnih subjekata sa kojima je uspostavljena otvorena i dobra komunikacija, o čemu između ostalog govori i broj prijava vanrednih događaja koji je porastao sa 19 prijava u 2015. godini, 56 prijava u 2016. godini, 116 prijava u 2017. godini na 149 prijava u 2018. godini.

Naročiti dobru saradnju Komisija ima sa Agencijom za civilno vazduhoplovstvo Cme Gore, sa kojom se gotovo dnevno razmjenjuju podaci.

Komisija, u skladu sa Sporazumom o saradnji sa Vrhovnim državnim tužilaštvom, održava redovne kontakte sa predstavnikom VDT-a.

Između ostaloga, zadatak Komisije je i da pripremi saradnju sa organizacijama koje imaju svoje obaveze u momentu kada se desi avionska nesreća. Vrlo bitna, može se reći ključna stvar, kod istrage avionske nesreće je očitavanje "crne kutije". Kako u Crnoj Gori nemamo mogućnosti za to, Komisija je stupila u kontakt sa BEA – francuskom agencijom za istraživanje avionskih nesreća. Od njih smo dobili vrlo povoljnu ponudu o saradnji, o čemu je Komisija informisala Ministarstvo saobraćaja i pomorstva **sa molbom za dobijanje saglasnosti za potpisivanje**

Sporazuma sa BEA kojim bi se regulisala ta saradnja. Nažalost, tu saglasnost nismo dobili i pored više urgencija tokom godine.

Kod organizacija koje se bave istraživanjem vazduhoplovnih nesreća u okruženju, takođe, postoji raspoloženje za saradnjom po pitanjima istraga što bi trebalo da se iskoristi i sa njima sklope sporazumi o saradnji. Tekst tih sporazuma je usaglašen sa dokumentima Međunarodne Organizacije Civilnog Vazduhoplovstva ICAO, čiji je i Crna Gora član, u kojima se podržava i ohrabruje takva saradnja.

4.2. Istraživanje nesreća u željezničkom saobraćaju

Odjeljenje za istrage nesreća u željezničkom saobraćaju je samostalni i nezavisni dio Komisije koji obavlja stručne poslove koji se odnose na istrage ozbiljnih nesreća i vanrednih događaja u željezničkom saobraćaju na željezničkoj mreži u Crnoj Gori. Istrage se vrše u skladu sa Zakonom o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza.

Komisija istražuje sve ozbiljne nesreće u željezničkom saobraćaju, a to su svi događaji koji uključuju sudar vozova ili iskliznuće voza koje ima za posljedicu smrt najmanje jedne osobe ili teške povrede pet ili više osoba ili veliku štetu na vozilima, željezničkoj infrastrukturi ili okolini, kao i svaka druga slična nesreća sa očiglednim uticajem na bezbjednost željezničkog sistema ili na upravljanje bezbjednošću.

Komisija može istraživati i one nesreće i incidente koji su pod neznatno drugačijim okolnostima mogle dovesti do ozbiljnih nesreća, uključujući tehničke otkaze u radu strukturnih podsistema ili njihovih sastavnih dijelova.

Komisija sprovodi bezbjedonosne istrage u cilju sprečavanja nesreća i ozbiljnih nezgoda, što uključuje prikupljanje i analizu podataka, izradu zaključaka uključujući utvrđivanje uzroka i kada je to pogodno, izradu bezbjedonosnih preporuka kako bi se spriječile nesreće i incidenti u budućnosti i poboljšala bezbjednost u željezničkom saobraćaju.

4.2.1 Vanredni događaji u željezničkom saobraćaju

Iskliznuće voza - kola

- Dana 11. jula 2018. godine u stanici Podgorica na skretnici broj 23 došlo je do iskliznuća voza broj 6152 zbog nepravilnog obezbjeđenja ulaznog puta vožnje za navedeni voz;
- Dana 9. septembra 2018. godine u stanici Podgorica, na skretnici broj 7 došlo je do iskliznuća voza broj 7107 zbog neobezbjeđenog ulaznog puta vožnje za navedeni voz;
- Dana 19. septembra 2018. godine u stanici Podgorica na skretnici broj 4 iskliznula je elektro lokomotiva broj 461-035 obzirom da nije bio obezbjeđen izlazni put vožnje za voz broj 432.

Kamenovanje vozova

Dana 8. maja 2018. godine u km 55+460 u mjestu Zagorič, kamenovan je putnički voz broj 7109.

Presijecanje skretnice

Dana 11. jula 2018. godine došlo je do presijecanja skretnice broj 23 u stanici Podgorica kod voza broj 6152.

Odroni na pruzi

- Dana 3. februara 2018. godine došlo je do odrona kamene i zemljane mase između ukrsnice Kos i stanice Trebešnica. Mašinovođa voza broj 47673 preduzeo je potrebne mjere i voz zaustavio, i obavijestio otparnika vozova stanice Trebešnica da je pruga neprohodna;
- Dana 28. novembra 2018. godine u km 35+125 do km 35+135 došlo je do pojave klizišta između stanica Danilovgrad i Spuž, kao i do prekida željezničkog saobraćaja na pruzi Nikšić – Podgorica u trajanju od pet dana.

Kontaktna mreža

- Dana 5. januara 2018. godine u km 297+705 Bijelo Polje došlo je do loma pantografa upravljačnice "B" kod lokomotive 461-033;
- Dana 14. januara 2018. godine u km 340+800 do km 341+420 došlo je do havarije kontaktne mreže;
- Dana 18. februara 2018. godine u km 339+850 došlo je do oštećenja kontaktne mreže i pantografa na elektromotornom vozu 412-049;
- Dana 16. marta 2018. godine kvar na sekcionaru PS u km 369+274 – Lutovo zbog kvara transformatora;
- Dana 31. marta 2018. godine u km 369+100 došlo je do oštećenja kontaktne mreže i pantografa kod lokomotive broj 461-041;
- Dana 5. maja 2018. godine u km 304+650 – Kruševo došlo je do nestanka napona u kontaktnoj mreži;
- Dana 16. maja 2018. godine u km 369+220 – ukrsnica Lutovo došlo je do nestanka napona u kontaktnoj mreži;
- Dana 3. juna 2018. godine u km 379+405 – Bratonožići došlo je do oštećenja pantografa na elektro lokomotivi broj 461-035 kod voza broj 433;
- Dana 19. juna 2018. godine u km 407+309 kod voza 6103 došlo je do loma pantografa na lokomotivi broj 461-031;
- Dana 30. juna 2018. godine u km 311+040, ukrsnica Kruševo, nestanak napona u kontaktnoj mreži. Čuvar pruge primijetio veliko varničenje kontaktne mreže;
- Dana 20. jula 2018. godine u km 311+040 – ukrsnica Kruševo, došlo je do nestanka napona u kontaktnoj mreži;
- Dana 17. avgusta 2018. godine u km 415+160 ispod podvožnjaka Golubovci došlo je do nestanka napona u kontaktnoj mreži kod voza. Napon je obezbijeđen po dolasku ekipe KM Podgorica;
- Dana 15. septembra 2018. godine u km 297+700 u stanici Bijelo Polje pri ulasku voza na III kolosjek mašinovođa primijetio varničenje i isključio vuču lokomotive i voz zaustavio. Po dolasku ekipe KM Mojkovac kontaktna mreža na III kolosjeku osposobljena.

Putni prelazi

U toku 2018. godine desile su se četiri saobraćajne nezgode na putnim prelazima na prugama Crne Gore i to:

- Dva slučaja na putnom prelazu Kličevo – Nikšić;
- Jedan slučaj na putnom prelazu Mahala – Zeta i
- Jedan slučaj na putnom prelazu Burum – Spuž.

Sva četiri slučaja nastala su propustom vozača drumskih vozila, koji nisu poštovali drumsku signalizaciju, kao ni signalizaciju na uređajima navedenih putnih prelaza koja je davala signalne

i svjetlosne znake zabrane prolaska drumskih vozila preko pruge. U momentu prolaska drumskih vozila preko pruge bili su spušteni polubranici u položaju zabrane prelaska preko pruge.

Požari

U vremenu od 5. aprila do 26. septembra 2018. godine na prugama Crne Gore bilo je pet pojava požara i to:

- Na dijelu pruge Podgorica – Tuzi izgorjelo 98 komada bukovih pragova, kao i nagorjelo 19 komada pragova. Ovaj požar je podmetnut od strane NN lica;
- Na dijelu pruge Nikšić – Podgorica bile su dvije pojave požara kod teretnog voza;
- Na dijelu pruge Bijelo Polje – Podgorica bila je jedna pojava požara;
- U stanici Podgorica na 12 kolosjeku izgorjela teretna kola Eas broj 31 72 595 8523-8. Požar je podmetnut od strane NN lica.

Usmrćenje neputujućih lica

- Dana 3. septembra 2018. godine u km 402+672 usmrćeno je jedno neputujuće lice koje je sjedelo na desnu šinu prilikom nailaska voza broj 432. Po ostvarenju kontakta sa vozom lice je usmrćeno;
- Dana 4. decembra 2018. godine u km 453+733 pri nailasku voza broj 6101 iz Podgorice, neputujuće lice ušlo je u unutrašnjost kolosjeka okrenuto licem dolazećem vozu, koje je po ostvarenju kontakta sa vozom preminulo.

Otuđenje zateznih tegova kontaktne mreže

U periodu od 30. jula do 12. decembra 2018. godine na dijelu pruge Podgorica – Bar, kao i na dijelu pruge Podgorica – Nikšić otuđeno je 338 komada zateznih tegova kontaktne mreže koji regulišu zateznost kontaktne mreže pri promjeni temperaturnih pojava. Masa jednog zateznog tega iznosi 25 kilograma. Do danas nijedan slučaj nije procesuiran, kao ni počinioци uzeti na odgovornost kod nadležnih organa. Svako otuđenje zateznih tegova prouzrokuje oštećenja na kontaktnoj mreži, kao i oštećenja pantografa vučnih vozila i zakašnjenja putničkih i teretnih vozova.

Bezbjedonosne preporuke

Na osnovu člana 115 tačke 2 Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog saobraćaja, Komisija za istraživanje predlaže sljedeće bezbjedonosne preporuke:

- Aktivirati pomoćni voz, opremiti sa potrebnom Lukas opremom i obučanim radnicima;
- Okretnicu u depou Bar osposobiti za okretanje željezničkih vozniх sredstava kako bi se postiglo ravnomjerno trošenje vijenaca bandaža i vijenaca monoblok točkova na vozniх sredstvima ŽCG;
- U depou Podgorica omogućiti ulaz i izlaz vozniх sredstava sa južne strane, koji nije omogućen više od četiri godine zbog neispravnosti skretnice broj 15 i broj 16 u navedenom depou;
- Na elektro lokomotivama serije 461 osposobiti elektrodinamičke kočnice radi sprečavanja požara i uštede na trošenju kočioniх papuča ili uložaka;

- Putni prelaz Pažići prelazi prugu Nikšić – Podgorica u nivou u km 33+776. Isti bi trebalo zatvoriti, obzirom da ne može postojati u staničnom području shodno odredaba člana 120 Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza. Navedeni putni prelaz ugrožava bezbjednost željezničkog i drumskog saobraćaja, kao i oštećenje pruge, pružnih postrojenja i voznih sredstava.
- S obzirom na konfiguraciju terena, crnogorska pruga je jedna od najkomplikovanijih i najtežih pruga za održavanje u Evropi. Takođe, stepen zastarjelosti željezničkih voznih sredstava se kreće od 46 do 60 godina, zbog čega je potrebno isti obnoviti.

4.3. Istraživanje pomorskih nezgoda i nesreća

Istraživanje pomorske nezgode ili nesreće - sigurnosna istraga, obavlja se radi utvrđivanja uzroka pomorske nezgode ili nesreće u cilju sprečavanja ili smanjivanja mogućih ponavljanja pomorskih nezgoda ili nesreća u budućnosti i unapređenja pomorske sigurnosti i zaštite morske okoline.

Komisija ne istražuje pomorske nezgode i nesreće u kojima su učestvovali ratni brodovi, plovni objekti koji koriste organi državne uprave, plovni objekti bez sopstvenog pogona, drveni brodovi jednostavne gradnje, jahte i čamci koji ne obavljaju privrednu djelatnost, ribarski brodovi dužine manje od 15 metara, nepomični pomorski objekti za eksploataciju podmorja.

U 2018 godini, član Komisije, Glavni istražilac za pomorske nezgode i nesreće je zaprimio četiri prijave od Uprave pomorske sigurnosti za tri pomorske nesreće i jedan incident.

1. Udar Ro-Ro putničkog broda - trajekt "TEODO" u obalni zid u mjestu Lepetane.

Dana 30.06.2018 godine u 16:30 časova dogodila se pomorska nesreća, gdje je došlo do kontakta RO-RO Putničkog broda (trajekt) "TEODO" sa obalnim zidom u Lepetanima. Tom prilikom nije bilo štete na brodu, niti je bilo povrijeđenih putnika i oštećenih vozila. Oštećenja su evidentirana na obalnom zidu u mjestu Lepetane. M/T "TEODO" je plovio na relaciji Kamenari-Lepetani u sklopu svojih redovnih aktivnosti prevoza vozila i putnika. Detaljnim pregledom broda i obale (o čemu je napravljen fotoelaborat i zaprimljena dokumentacija o brodu) je utvrđeno sljedeće:

- Trup M/T "TEODO" kao ni rad glavnih mašina nije oštećen
- M/T "TEODO" nije prouzrokovao zagađenje morske okoline izlivanjem zagađujućih materija sa broda
- M/T "TEODO" prilikom udara nije prouzrokovao kvar ili oštećenje broda koje zahtijeva tegljenje ili pomoć s obale već se na sopstveni pogon vratio na vez.

Brod je vlasništvo AD Pomorski saobraćaj - Kamenari a registrovan je od 11.04.2014 do 10.04.2019 godine, dužine 43,70 metara, BT 348, 2011 godine proizveden, luka upisa Kotor. Ovaj događaj nije predmet sprovođenja sigurnosne istrage Komisije u skladu s članom 4. tačka 3. „Uredbe o bližem postupku i načinu sprovođenja istraživanja pomorskih nezgoda i nesreća“ (Sl. list br. 52/15 od 11. septembra 2015 godine)

2. Otvorena istraga pomorske nesreće u kojoj su dva lica smrtno stradala a koja se desila naspram Velike plaže u Ulcinju, u kojoj su učestvovala dva plovna objekta od kojih je jedan vukao tubu sa četiri osobe. Ova pomorska nesreća je u fazi istrage.

Dana 24.07.2018 godine oko 13:45 časova dogodila se pomorska nesreća naspram Velike plaže u Ulcinju, na oko 450 metara od hotela Otrant, u kojoj su učestvovala dva plovna objekta i to: Skuter - Jet ski koji je vukao tzv. tubu u obliku sofe u kojoj su se nalazila 4 lica i taksi čamca sa putnicima. U ovoj pomorskoj nesreći život su izgubila dva lica prilikom udara tube u taksi čamac. U skladu sa „Uredbom o bližem postupku i načinu sprovođenja istraživanja pomorskih nezgoda i nesreća“ (Sl.list br. 52/15 od 11. septembra 2015 godine), stekli su se uslovi da se istraga otvori i ista još traje a biće završena u zakonskom roku.

3. Sudar motorne jahte i motorne jedrilice naspram rta Mačka na otvorenom moru.

Dana 30.07.2018 godine u 11,41 časova po lokalnom vremenu, na poziciji 42° 21' 03" N- 018° 37' 12" E, naspram rta Mačka u pravcu otvorenog mora, došlo je do pomorske nesreće, u kojoj su smrtno stradala dva člana posade poljske nacionalnosti. Nesreća se dogodila na način, što se motorna jahta marke Azimut 50, imena "FLIPPER" kretala iz pravca izlaza iz HercegNovskog zaliva u pravcu Budve na otvorenom moru, u kursu 131° brzinom 21 čvor neposredno prije sudara, dok sa druge strane tj. iz pravca Budve u pravcu HercegNovskog zaliva neposredno prije sudara u kursu 334° brzinom 3,4 čvora kretala se sailing yacht marke "BAVARIA" imena "Karukera". Dakle oba plovna objekta su se kretala u skoro protukursu jedan drugome tj. u skoro suprotnim kursovima do mjesta sudara. Po dostupnim informacijama s/y Bavaria nije se kretala na jedra. Oba skipera su imali validna ovlaštenja za upravljanjem navedenim plovnim objektima, kao i oba plovila su imala validnu dokumentaciju od Registra. Na oba plovna objekta pored skipera su se nalazili i putnici. Radi se o plovilima koja nisu registrovana za privrednu djelatnost već za sport i razonodu. Vremenski izvještaj nije pokazivao da je vrijeme moglo dati doprinos nesreći. Na osnovu radar video snimka sa VTMS Uprave pomorske sigurnosti i činjeničnog stanja, kao i oštećenja na jedrilici (lijeva krmena strana, kokpit, kormilo, ograda po lijevoj strani, vinč, trup po lijevoj strani i tenda sa konstrukcijom) i oštećenja motorne jahte (pramac i lijeva pramčana strana) da se utvrditi da je do pomorske nesreće došlo usled nepridržavanja Pravila o izbjegavanju sudara na moru. Ovaj događaj nije predmet sprovođenja sigurnosne istrage Komisije u skladu s Članom 3 „Uredbe o bližem postupku i načinu sprovođenja istraživanja pomorskih nezgoda i nesreća“ (Sl. list br. 52/15 od 11. septembra 2015 godine).

Povodom ovog slučaja na zahtjev Nacionalnog istražioca za pomorske nezgode i nesreće države Poljske, u cilju pomoći za dobijanje više informacija o pomorskoj nesreći, Komisija je izašla u susret Nacionalnom istražiocu Poljske jer se radilo o plovilu Poljske zastave i njihovim državljanima, a u skladu sa IMO CODE-Casualty Investigation Code.

4. Incident u luci Kotor u kojem je učestvovao putnički brod „Crown Princess“

Dana 03.04.2018 godine u 08:50 časova, u lučkom akvatorijumu luke Kotor došlo je do incidenta, na način što se putnički brod „Crown Princess“ dužine 290 metara, usled vjetrova jačine oko 50 čvorova, koji je prouzrokovao tzv. oranje sidra, usled čega je brod počeo da se nekontrolisano kreće prema obali mjesta Prčanj. Brzom reakcijom posade i

stavljanjem u pogon glavnih strojeva i šest bowthruster a i dva stern thruster a izbjegnuta je pomorska nesreća. Nije bilo "Sea protesta" od strane kapetana niti je bilo štete na brodu i na lučkoj infrastrukturi kao nije bilo ni povrijeđenih putnika, tako da shodno Uredbi o bližem postupku i načinu sprovođenja istraživanja pomorskih nezgoda i nesreća" (Sl. list br. 52/15 od 11. septembra 2015 godine) nisu se stekli uslovi za sprovođenje sigurnosne istrage ali isti događaj je uzet u obzir i nakon ovog dešavanja date su sigurnosne preporuke koje se odnose na luku Kotor.

Komisija je formirala bazu podataka o pomorskim nezgodama i nesrećama.

Za svaki pojedinačni slučaj sačinjen je fotoelaborat i izvještaj, kao i neophodni sastanci sa nadležnim službenicima Uprave pomorske sigurnosti, Lučkih kapetanija, svjedocima i subjektima, radi prikupljanja informacija o predmetnim događajima.

- Nacionalni istražilac za pomorske nezgode i nesreće je imao Audit od strane Evropske agencije za pomorsku sigurnost (EMSA), koji je predvodio g-din Heming Hindborg, koji se održalo u prostorijama Ministarstva saobraćaja i pomorstva u periodu od 03-07 decembra 2018 godine. Nakon što je upoznat sa radom Komisije tj. radom Istražioca za pomorske nezgode i nesreće, gdje mu je između ostalog prezentovan i Izvještaj o pomorskoj nesreći RO-RO putničkog broda "Sveti Stefan II", tim EMSA-e nije naveo primjedbe u radu istražioca već samo pohvale o čemu je pismeno obavijestio Ministarstvo. Izrazio je očekivanje da isti izvještaj bude objavljen na IMO GISIS sajt za pomorske nezgode i nesreće, kao bi se ostale zemlje mogle upoznati sa pomorskom nesrećom i sprovedenoj istrazi sa sigurnosnim preporukama datim od strane istražioca za pomorske nezgode i nesreće.

Tokom 2018 godine Komisija je održala sastanke sa predstavnicima Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Uprave pomorske sigurnosti, sa predstavnicima Lučkih kapetanija Bar i Kotor, predstavnicima luke Kotor i pilotskim službama u cilju podizanja nivoa sigurnosti pomorske plovidbe.

Na osnovu svega gore navedenog Komisija je izdala sigurnosne preporuke u cilju podizanja nivoa sigurnosti i bezbjednosti plovidbe:

- Za luku Kotor je neophodno angažovanje adekvatnog remorkera za putničke brodove dužine preko 200 metara, kako bi se obezbijedila puna pripravnost u samoj luci čime će se skratiti vrijeme reagovanja u slučaju nužde;
- Nabavka i montaža sidrenih bova za putničke brodove čija dužina prelazi 200 metara u lučkom akvatorijumu Luke Kotor i njenih sidrišta;
- Definirati sidrišta u Kotorskom zalivu;
- Obezbijediti blagovremene informacije o frekvenciji pomorskog saobraćaja i meteorološkim prilikama na relaciji dežurnog službenika u luci Kotor, Lučke kapetanije i UPS;
- Obilježavanje crvene zone oko sidrišta u Bokokotorskom zalivu;

- Neophoda ustanoviti maksimalni broj putničkih brodova koje može primiti luka Kotor odnosno Bokokotorski zaliv;
- Definirati meteo limit u brzini vjetra kada prestaje saobraćaj za putničke brodove;
- U luci Kotor na tzv. Mediteranskom vezu izbjegavati vez putničkih brodova (četvorovez sa spuštenim sidrima i vez krmom za obalu), kada vladaju nepovoljni meteo uslovi;
- Prilikom najave dolaska broda u lučki akvatorijum luke Kotor i njenih sidrišta analizirati vremenske prilike koje predstoje i gustinu pomorskog saobraćaja na relaciji Lučka kapetanija Kotor i luka Kotor kao i poštovanje sigurnosnih mjera za vrijeme boravka putničkog broda u luci Kotor i njenom sidrištu;
- Vezano za pomorsku nesreću koja se dogodila naspram Velike plaže, u kojoj su učestvovala dva plovna objekta, skuter - jet ski koji je vukao tzv. tubu u obliku sofe u kojoj se nalazila 4 lica i taksi čamca sa putnicima u kojoj su život izgubila dva lica, sigurnosna preporuka se sastoji u obezbeđenju ograđenog poligona na moru za te namjene, koji bi bio nedostupan drugim učesnicima pomorskog saobraćaja i kupcima. Takođe je neophodno razmotriti uvođenje praktičnog dijela obuke za sticanje zvanja za Voditelja čamca. U cilju pojačanja kontrole plovnih objekata u ljetnjim mjesecima, razmotriti mogućnost davanja ovlaštenja službenicima Uprave pomorske sigurnosti da ista mogu kontrolisati plovila.

5. Ljudski resursi

Pitanje ljudskih resursa se odnosi kako na stalne tako i na povremene članove Komisije. Komisiju za istraživanje čine tri stalna člana, dok u radu po potrebi učestvuju i povremeni članovi, koji se angažuju sa lista nezavisnih stručnjaka. Za sva tri vida saobraćaja postoje takve liste koje se dopunjuju po potrebi. Odlukom Vlade CG kojom je formirana ova zajednička Komisija od tri člana, po jedan za svaki vid saobraćaja, praktično je smanjen broj stalnih članova jer svaki od zakona koji regulišu ove vidove saobraćaja dozvoljava "do tri stalna člana". Time je opterećenje stalnim članovima Komisije povećano, naročito rukovodiocu, koji osim rada na istragama iz svoje oblasti ima mnogo angažovanja na opštim, tehničkim poslovima. Zbog ovih razloga **trebalo bi sagledati mogućnost dodavanja još jednoga člana komisije koji bi u ovakvom rješenju obavljao posao sekretara Komisije.**

6. Aktivnosti Komisije za 2019. godinu

U toku 2019. godine Komisija će raditi na slijedećim poslovima:

- Izrada Izvještaja o radu za 2018. godinu;
- Rad na zaključivanju istraga iz prethodnog perioda;
- Održavanje i izgrađivanje sistema izvještavanja o ugrožavanju sigurnosti;
- Održavanje kontakta sa saobraćajnim subjektima;
- Opremanje Komisije sa nedostajućom opremom kroz postupak javne nabavke;
- Po potrebi dostavljanje sigurnosnih preporuka subjektima;
- Obuka članova Komisije (ukoliko bude uslova) i lica sa liste stručnjaka kroz organizovanje seminara;

- Održavanje sajta i objavljivanje rezultata istraga
- Rad i na drugim poslovima od značaja za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda
- Saradnja sa inostranim istražnim organima i organizacijama,
- Vođenje Nacionalne baze podataka o nesrećama, nezgodama i događajima koji ugrožavaju sigurnost
- Održavanje Liste stručnjaka iz sva tri vida saobraćaja
- Učešće u radu Odbora za upravljanje sigurnošću u vazdušnom saobraćaju
- Tekući poslovi u vezi funkcionisanja Komisije

Rukovodilac Komisije

Darko Čonč